

Handläggare
Elisabeth Ek
Antikvarie, Stadsmuseet
Kulturmiljö**Till**
Stadsbyggnadskontoret**Furiren 13, Tysta Gatan 14, Östermalm**
Uppförande av balkong på enbostadshus, Sbk
dnr 2025-10950**Föreslagna åtgärder**

Ansökan innebär uppförande av en balkong under den befintliga mot gårdssidan.

Bakgrund

Stadsmuseet har tidigare yttrat sig, 2017-04-03 och 2017-12-20, i frågan om uppförande av en balkong. Museet förordade en avstyrkan vid båda tillfällena med hänvisning till att ytterligare en balkong med placering på första våning inte var förenlig med husets arkitektur.

Historik och kulturhistoriskt värde

Kvarteret Furiren uppfördes när man delade kvarteret Musketören 1915 och Tysta Gatan anlades. Den låga bebyggelsen mot Tysta Gatan hålls samman av hus i 1920-tals klassicism, med putsade/slammade fasader. Detaljer som burspråk, välvda portar och spröjsade fönster är återkommande inslag i arkitekturen. Furiren 13 uppfördes som enbostadshus 1917-18 efter ritningar av Gustaf Adolf Falk och fastigheten uppvisar mer drag av nationalromantiken.

Fastigheten är markerad med blått på Stadsmuseets kulturhistoriska klassificeringskarta. Det betyder att fastigheten har ett synnerligen stort kulturhistoriskt värde. För blåmarkerade fastigheter kan PBL (Plan- och bygglagen) 8:e kap, 13, 14 och 17 §§ tillämpas, vilket innebär att bebyggelsen inte får förvanskas, att underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadens kulturhistoriska värden, att underhållet ska utföras så att de särskilda värdena bevaras, att ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag samt med tillvaratagande av byggnadens kulturhistoriska värden.

Synpunkter på förslag

Balkonger förekom sparsamt under nationalromantiken såväl som under 1920-tals klassicismen. De var ofta placerade som accenter på fasaden och balkongräckena var utförda i smide. Befintlig balkong kan sägas vara placerad som en accent. Fasaden mot gatan är utformad på ett vis som leder tankarna till äldre tiders borgar vilket nationalromantiken hämtade inspiration ifrån. Det är en sluten innergård och gårdsfasaden är enklare till sin utformning. Bottenvåningens arkitektoniska motiv består av ett välvt fönster och en välvd portik som refererar till äldre tider, i övrigt uppvisar fasaden mer av 20-talets stiluttryck.

Stockholms stad har tagit fram en balkongvägledning som antogs i stadsbyggnadsnämnden 2023-11-30. Museet har tagit del av den och tidigare underlag och kan konstatera att det finns stöd att hämta i balkongvägledningen och tidigare argumentation, både för en avstyrkan och en tillstyrkan. Föreslagen balkong kommer att utföras på samma vis som ursprunglig balkong och med granitkonsoller. Det innebär ett ingrepp i murverket och att fasaduppbyggnaden förändras. Frågan är vilken grad av påverkan som förändringen har. Stadsmuseet bedömer att föreslagen balkong inte kan betecknas som förvanskande för fasaduppbyggnaden utan det är troligare att den kommer framstå som en integrerad del av byggnadens arkitektur. Bottenvåningens gestaltning med fönstervalv och välvd portik kommer fortsatt vara framträdande även med föreslagen balkong ovanför. Då gården är sluten och inte utgör ett motiv i stadsbilden är tillägg mindre känsliga.

Stadsmuseets bedömning är att föreslagen balkong är förenlig med PBL (Plan- och bygglagen) 8:e kap, 13, 14 och 17 §§ förbud mot förvanskning och krav på varsamhet och kan tillstyrkas.